

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udvalget for Forretningsordenen
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 19. maj 2021
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Søren Rams Rasmussen
Sagsnr.: 2021-0038-0038
Dok.: 1983959

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 162) fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning Mette Frederiksen for Rigsretten nu (borgerforslag). (B 162), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen har stillet til justitsministeren den 17. maj 2021.

Nick Hækkerup

/

Henrik Skovgaard-Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 vedrørende forslag til folketingsbeslutning Mette Frederiksen for Rigsretten nu (borgerforslag). (B 162), som Folketingets Udvalg for Forretningsordenen:

”Ministeren bedes oplyse, om borgerforslag, som eventuelt måtte blive vedtaget i Folketinget, er juridisk bindende for Folketinget eller regeringen.”

Svar:

1. Det bemærkes indledningsvis, at et borgerforslag, som et eller flere folketingsmedlemmer vælger at fremsætte for Folketinget som et beslutningsforslag, juridisk set må sidestilles med øvrige beslutningsforslag. Det bemærkes i den forbindelse, at det bl.a. følger af § 1 i lov nr. 1672 af 26. december 2017 om etablering af en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget, at Folketingets formand kan etablere en it-baseret ordning, hvorved personer, der har valget til Folketinget, kan indgive forslag med henblik på senere behandling som beslutningsforslag i Folketinget. Ordningen er etableret ved bekendtgørelse nr. 35 af 17. januar 2018 om en ordning for borgerforslag med henblik på behandling i Folketinget.

2. Det er almindeligt antaget i den statsretlige litteratur, at regeringen ikke er retligt forpligtet til at følge folketingsbeslutninger, der pålægger eller opfordrer regeringen til f.eks. at fremsætte et lovforslag, eller som uden særlig hjemmel i grundloven eller den almindelige lovgivning pålægger eller opfordrer regeringen til at træffe andre foranstaltninger. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret I (3. udg. ved Ole Espersen, 1980), side 313, Lars Busck, Folketingets kontrol med regeringen (1988), side 119 ff., Jørgen Albæk Jensen, Parlamentarismens statsretlige betydning (1997), side 117, Peter Germer, Statsforfatningsret (5. udg., 2012), side 87, og Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer (2015), side 182 ff.

Det antages dog samtidig i den statsretlige litteratur, at hvis regeringen ikke agter at efterleve en sådan folketingsbeslutning, påhviler det vedkommende minister at tilkendegive dette over for Folketinget, jf. Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 185, Lars Busck, a.st., side 126 f., og Peter Germer, a.st., side 87.

Den nævnte opfattelse er lagt til grund i praksis. Der findes flere eksempler på, at en minister har tilkendegivet over for Folketinget, at den pågældende ikke agter at følge et beslutningsforslag.

Der kan eksempelvis henvises til folketingsbeslutning nr. B 101, der blev vedtaget den 29. maj 2009. Beslutningen pålagde regeringen at arbejde for, at der i EU indføres et totalt stop for brug af og salg af produkter indeholdende stoffet bisfenol-A, og i første omgang at indføre et nationalt forbud mod, at stoffet bruges i sutteflasker i Danmark. Det fremgår af en orientering til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (2009-10, FLF, Alm. del – bilag 74) og til Miljø- og Planlægningsudvalget (2009-10, MPU, Alm. del – bilag 193) af 4. december 2009, at den daværende minister for fødevarer, landbrug og fiskeri, Eva Kjer Hansen, under førstebehandlingen af beslutningsforslaget tilkendegav over for Folketinget, at regeringen ikke agtede at følge folketingsbeslutningens pålæg om at indføre et nationalt forbud mod bisphenol A i sutteflasker.

Der kan endvidere henvises til folketingsbeslutning nr. B 21, der blev vedtaget af Folketinget den 21. december 2015, hvorved Folketinget pålagde regeringen at gennemføre for ca. 1.400 mio. kr. af de bremsede udbetalinger til udviklingsbistand, således at den danske udviklingsbistand kom til at udgøre ca. 0,8 pct. af BNI i 2015. Som det fremgår af daværende udenrigsminister Kristian Jensens besvarelse af 23. december 2015 af spørgsmål nr. 85 (Alm. del) fra Folketingets Udenrigsudvalg, tilkendegav udenrigsministeren på et samråd i udvalget den 21. december 2015, at regeringen ikke agtede at følge flertallet bag beslutningsforslaget.

3. Det bemærkes for fuldstændighedens skyld, at Folketinget (eller regeringen) efter grundlovens § 16, 1. pkt., har kompetence til at tiltale ministre for deres embedsførelse. I praksis rejses tiltale ved vedtagelse af et beslutningsforslag, der indeholder tiltalen mod den pågældende minister. En sådan folketingsbeslutning vil være retligt bindende i medfør af grundlovens § 16.